

Sygn. akt VI GC 2244/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Justyna Wyrwas – Oliwkiewicz

Protokolant: sekr. sądowy Elżbieta Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2019 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...)Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1) oddała powództwo;

2) zasądza od powódki J. S. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 917,00 zł (dziewięćset siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Justyna Wyrwas – Oliwkiewicz

Sygn. akt VI GC 2244/18

UZASADNIENIE

W dniu 6 czerwca 2018 roku powódka J. S. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) J. S. z siedzibą we W. wystąpiła przeciwko pozwanemu (...)Spółce Akcyjnej w W. z pozwem o zapłatę kwoty 2.599,00 zł wraz z ustawowymi za opóźnienie od 10 marca 2017 roku i zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu podała, że samochód marki F. (...) o nr rejestracyjnym (...), będący własnością K. M., został uszkodzony przez sprawcę, którego łączyła z pozwanym umowa ubezpieczenia (...) posiadaczy pojazdów mechanicznych. Podnosiła, iż nabyła od poszkodowanej na podstawie umowy cesji wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 3.444,00 zł, a pozwany wypłacił jedynie 845,00 zł (k. 2-5 v).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 24 października 2018 roku uwzględniono żądanie powódki w całości (k. 37).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. Kwestionował przyjętą przez powoda dobową stawkę najmu. Podnosił, że proponował poszkodowanej pomoc w zorganizowaniu pojazdu zastępczego i informował wysokości dobowej stawki akceptowanej przez pozwanego w przypadku podjęcia decyzji o dokonaniu najmu we własnym zakresie. (k. 44-47).

Sąd ustalił co następuje:

W wyniku kolizji drogowej z 20 października 2017 roku uszkodzony został samochód marki F. (...) o nr rejestracyjnym (...) będący własnością K. M. mieszkającej w R.. Okazyjnie użytkownikiem pojazdu był mąż poszkodowanej D. M.. Sprawca zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. **(bezsporne)**

Po kolizji pojazd nadawał się do użytkowania. **(dowód: zeznania świadka D. M. k. 125 verte)**

Szkoda została zgłoszona pozwanemu telefonicznie 20 października 2016 roku przez D. M.. Podczas rozmowy przedstawiciel pozwanego poinformował go o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego przez pozwanego, w wypożyczalniach współpracujących z pozwanym oraz o akceptowanej przez pozwanego dobowej stawce najmu w wysokości do 65,00 zł brutto w przypadku najmu pojazdu zastępczego dokonywanego przez poszkodowaną we własnym zakresie **(dowód: zgłoszenie szkody na płycie (...) k. 56, zeznania świadka D. M. k. 125v, umowy z wypożyczalnią k. 61-80)**

Poszkodowana oddała uszkodzony samochód do naprawy do autoryzowanego serwisu (...) w G. 25 listopada 2016 roku. W dniu 25 listopada 2016 roku poszkodowana zawarła z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) za 200,00 zł netto (246,00 zł brutto) za dzień. Samochód użytkowała przez okres naprawy, tj. od 25 listopada 2016 roku do 7 grudnia 2016 roku (13 dni), celem dojazdów do pracy. Przekazanie i odbiór samochodu miało miejsce w G. **(dowód: zeznania świadka D. M. k. 125, oświadczenie k. 16 verte, umowa najmu k. 17, dowód: historia naprawy pojazdu k. 18)**

W dniu 7 grudnia 2016 roku poszkodowana zawarła z powódką umowę przelewu wierzytelności w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługującej jej względem pozwanego. **(dowód: umowa cesji k. 14)**

W dniu 24 lutego 2017 roku poszkodowana została obciążona fakturą (...) ma łączną kwotę 3.444,00 zł, w tym za najem pojazdu zastępczego przez okres 13 dni (13 x 246,00 zł = 3.198,00 zł) oraz za odbiór i podstawienie pojazdu (2 x 12,00 zł = 246,00 zł). **(dowód: faktura k. 17 verte)**

W dniu 24 lutego 2017 roku powódka zwróciła się do pozwanego o przyznanie odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego przedkładając fakturę z 24 lutego 2017 roku. Decyzją z 9 marca 2017 roku pozwany przyznał powódce kwotę 845,00 zł brutto, za cały okres najmu (13 dni) przy przyjęciu stawki dobowej w wysokości 65,00 zł brutto. **(dowód: pismo powoda z 24 lutego 2017 roku k. 16, decyzja z 9 marca 2017 roku k. 57-60, potwierdzenie przelewu k. 15 verte)**

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka wywodziła swe roszczenie z umowy przelewu wierzytelności przysługującej poszkodowanym wobec sprawcy szkody, ubezpieczonego u pozwanego w ramach umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Stosownie do art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kompleksowo ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z ruchem pojazdu mechanicznego jest ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) (Dz. U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 ze zm.) – dalej zwana ustawą. Jej przepisy stanowią

lex specialis względem art. 822 § 1 k.c., a w sprawach nieuregulowanych stosuje się przepisy kodeksu cywilnego (art. 22 ustawy).

Zgodnie z art. 34 ustawy z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy). Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy odszkodowania ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Kierujący pojazdem ponosi odpowiedzialność za szkody na mieniu, jak i na osobie, wyrządzone w związku z ruchem pojazdu, na zasadzie winy na podstawie art. 415 k.c.

W myśl 361 § 1 i 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika i naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Jak wskazano w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku „odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej. Ubezpieczyciel ponosi - na podstawie art. 471 k.c. - odpowiedzialność za szkodę wskutek zwłoki w spełnieniu świadczenia ubezpieczeniowego”. Jednocześnie jednak w uzasadnieniu wskazano, iż „nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, 362 i 826 § 1 k.c.). Na dłużniku powinien w związku z tym ciążyć obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzenie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji - gwarancyjnej ubezpieczyciela, co mogłoby prowadzić do odczuwalnego wzrostu składek ubezpieczeniowych”.

Sporna między stronami była między stronami stawka najmu pojazdu zastępczego i zwrot kosztów za podstawienie i odbiór pojazdu zastępczego.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Samo zaś twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (wyrok SN I PKN 660/00 z 22.11.2001r., Wokanda 2002/7-8/44).

W związku ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę, na poszkodowanym ciąży także obowiązek działania zmierzającego do minimalizacji kosztów naprawienia poniesionego uszczerbku, co wynika z art. 354 § 2 k.c. oraz art. 826 § 1 k.c., a odpowiedzialność pozwanego nie jest nieograniczona.

Jeżeli chodzi o wysokość dziennej stawki czynszu najmu to pozwany w pierwszej kolejności podnosił, że informował poszkodowanego o możliwości bezgotówkowego zorganizowania najmu pojazdu zastępczego, a także w razie zorganizowania najmu we własnym zakresie o akceptowanych przez niego stawkach.

Jak wskazano w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2017 roku (sygn. akt III CZP 20/17, publ. OSNC 2018/6/56, LEX nr 2340475, OSP 2018/7-8/69, (...) Prok.i Pr.-wkł. 2018/10/45, Biul.SN 2017/8/6, KSAG 2017/4/124) „nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do

wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdyż następstwo to może być wyeliminowane - bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego - w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za "celowe i ekonomicznie uzasadnione". W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu, ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebie ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Z uwagi na ciężący na ubezpieczycielu obowiązek szczególnej, podwyższonej staranności nie można też przypisać decydującego znaczenia czynnikowi w postaci szczególnego zaufania, jakie poszkodowany ma do kontrahenta, z którego usług chciałby skorzystać. Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia również sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy, w którym uszkodzony pojazd ma być naprawiany."

Przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdziło, że przedstawiciel pozwanego w trakcie zgłoszenia szkody tj. 20 października 2016 roku złożył użytkownikowi pojazdu i jednocześnie zgłaszającemu szkodę D. M. ofertę najmu pojazdu, z której użytkownik pojazdu nie skorzystał. Pozwany poinformował, że w razie najmu pojazdu zastępczego we własnym zakresie stawka zostanie zweryfikowana do 65,00 zł brutto za dobę.

W orzecznictwie wskazuje się, że w związku z nagłością zdarzenia poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania oferty najkorzystniejszej dla podmiotu odpowiedzialnego tj. najtańszej na rynku lokalnym, jednak nie oznacza to, że nie ma obowiązku w ogóle weryfikować przedstawionych mu ofert i może wybierać oferty najdroższe. W niniejszej sprawie element nagłości zdarzenia powodujący ograniczenie możliwości dokonania przemyślanego wyboru, poprzedzonego choćby pobieżną analizą rynku, nie miał zastosowania. Szkada miała miejsce w 20 października 2016 roku, a poszkodowana oddała pojazd do naprawy dopiero 25 listopada 2016 roku. Mając na uwadze obowiązek minimalizowania szkody oraz okres 37 dni od czasu kolizji do przekazania pojazdu do naprawy uznać należało, że poszkodowana bądź użytkownik pojazdu mieli możliwość skontaktowania się z pozwanym w celu skorzystania z najmu samochodu zastępczego za pośrednictwem pozwanego lub wybrania na rynku lokalnym oferty dla siebie korzystnej, a jednocześnie nie powodującej zwiększenia rozmiarów szkody.

Niezależnie od powyższego pozwany podnosił, że stawki przyjęte przez powódkę są zawyżone. W związku z czym na powódce spoczywał obowiązek przedstawienia odpowiednich dowodów, celem wykazania, że przyjęte stawki nie odbiegają znacząco od przeciętnych cen na rynku lokalnym. Ustalenie tych okoliczności wymagało wiadomości specjalnych, przy czym zgodnie z art. 6 k.c. to na powódce a nie na pozwanym, ciążył obowiązek wykazania, iż koszty najmu opisane w wystawionej przez nią fakturze spełniają wyżej opisane warunki. Tymczasem powódka nie wniosła o przeprowadzenie w sprawie dowodu z opinii biegłego na sporne okoliczności.

Mimo formalnego dopuszczenia jako dowodów w sprawie, ostatecznie podstawą ustaleń faktycznych nie stały się przedłożone przez powódkę 3 cenniki (k. 93-95). Zawierały co prawda ceny wyższe niż stawka pozwanego, jednak nie można zaakceptować toku rozumowania powoda, że skoro tylko znajdzie on wypożyczalnię, które oferują ceny wyższe, to automatycznie uzasadniać będzie to jego roszczenie. Z drugiej strony wskazać należy, iż oferty te nie potwierdzały rynkowości stawki najmu powoda, gdyż wskazane w nich ceny były od nich niższe, a zawierały całkowitą ceną najmu. Podnadtto wskazać należy, że przedstawione cenniki dotyczyły wynajmu za 1 dzień (wówczas ceny najmu są najwyższe), nie zawierały również informacji z jakiego okresu pochodzą (a najem miał miejsce w listopadzie-grudniu 2016 roku).

Ponadto jeden cennik dotyczył wypożyczenia pojazdu w K., a pozostałe nie zawierały informacji odnośnie siedziby i obszaru działania wypożyczalni. Oferty te nie mogły zatem stanowić miarodajnego odniesienia do sytuacji oddania samochodu do naprawy na rynku lokalnym właściwym dla poszkodowanej we listopadzie i grudniu 2016 roku.

Wbrew ciężarowi dowodu powód nie wykazał również celowości poniesienia przez poszkodowaną kosztów podstawienia i odbioru samochodu zastępczego. Z akt sprawy wynika, iż poszkodowany zlecił naprawę samochodu warsztatowi naprawczemu w G., a siedziba powódki mieści się we W.. Powód nie uzasadnił konieczności wynajmu samochodu zastępczego aż z W.. Ponadto wskazać należy, że koszty podstawienia i odbiór pojazdu zastępczego zwyczajowo zawarte są w ogólnych kosztach najmu.

W konsekwencji sąd ustalił, że uzasadnione koszty najmu pojazdu zastępczego wynosiły 845,00 zł (13 dni x 65,00 zł). Jako, że w toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powodowi ww. kwotę, powództwo należało oddalić.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do treści art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając nimi w całości powódkę, która jako strona przegrywająca sprawę obowiązana była zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw

Na koszty procesu poniesione przez pozwanego w łącznej kwocie 917,00 zł złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w wysokości 900,00 zł (obliczone zgodnie z § 2 pkt 3 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 roku poz. 1800) oraz kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego adwokatowi pełnomocnictwa.

sędzia Justyna Wyrwas - Oliwkiewicz